

Dosarul nr.2ra-1085/22
2-21002269-01-2ra-08082022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Arabadji)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, R. Pulbere)

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de OCN „MSA Credit”
Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Perebicovscaia Maria,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „MSA
Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Evlanicov Evghenii,
Evlanicova Tatiana și Parnov Alexandru privind încasarea datoriei,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2022, prin care s-a
respins apelul declarat de OCN „MSA Credit” Societate cu Răspundere Limitată și
s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 septembrie
2021,

c o n s t a t ă :

La 06 ianuarie 2021, OCN „MSA Credit” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Evlanicov Evghenii, Evlanicova Tatiana și Parnov
Alexandru privind încasarea datoriei.

În motivarea a invocat, potrivit contractului de credit nr.18589 din 16
septembrie 2019, creditorul a acordat lui Evlanicov Evghenii un credit în sumă de
30000 lei, cu termen final de rambursare 16 septembrie 2021.

În baza contractului de fidejusiune nr. 18589-A din 16 septembrie 2019,
Evlanicova Tatiana și-a asumat obligațiile aferente contractului de credit pentru
onorarea integrală a obligațiilor de rambursare a împrumutului și altor plăți legate
de contractul de credit, în cazul dacă debitorul nu le va onora.

În baza contractului de fidejusiune nr.18589-B din 16 septembrie 2019,
Parnov Alexandru și-a asumat obligațiile aferente contractului de credit pentru
onorarea integrală a obligațiilor de rambursare a împrumutului și altor plăți legate
de contractul de credit, în cazul dacă debitorul nu le va onora.

Debitorul nu și-a onorat obligațiunile sale contractuale privind rambursarea
creditului primit și achitarea dobânzii calculate, încălcând, astfel, prevederile
contractului de credit.

Toate încercările de a stabili legătura cu pârâtul și fidejursorii pentru

negocierea procedurii restituirii datoriei au eşuat, eschivându-se de la obligațiile asumate.

Reclamantul a susținut că pârâții urmează să restituie suma de 41990,96 lei, capitalul restant 27034,51 lei, dobânda neachitată pentru utilizarea creditului 439,83 lei și penalitatea 5 516,62 lei.

Termenul contractului a fost stabilit până a data de 16 septembrie 2021, însă debitorul a încălcat prevederile contractului de credit și a admis o restanță esențială mai mult de 30 de zile, iar în baza art. 864 alin.(1) din Codul civil creditul întreg a devenit restant, iar capitalul la termen s-a egalat cu zero.

Din momentul eliberării creditului debitorul a achitat sumele cu încălcarea termenelor stabilite,

La achitarea sumelor restante cu întârziere, în primul rând a fost acoperită dobânda contractuală, negociată între părți, iar restul sumelor au fost distribuite pentru achitarea creditului de bază restant.

Debitorul a folosit sursele financiare a reclamantului un termen îndelungat, eschivându-se cu rea credință de la restituirea lor.

Datoria la dobândă pentru utilizarea creditului a fost formată în baza p. 1.5, p. 2.7, 2.7.1 a contractului de credit și în conformitate cu prevederile art.858, art.996 și art.1763 din Codul Civil, rata dobânzii este de 7% lunar. Rata respectivă a fost aleasă de către debitor personal pe site-ul companiei reieșind din suma solicitată, durata contractului și mărimea plății lunare convenabile reieșind din veniturile proprii.

Conform p.1.5 al contractului de credit părțile de comun acord au stabilit mărimea ratei dobânzii și au indicat ca debitorul recunoaște că rata dobânzii prevăzută de contract este mai mare decât rata de refinanțare a BNM, dar o consideră rezonabilă și proporțională în raport cu riscul și cheltuielile asumate de debitor.

Creditul eliberat este calificat ca credit cu risc sporit, deoarece se eliberează o sumă mică în termen scurt fără careva garanții precum gaj sau ipotecă.

Creditul se eliberează numai cu buletinul și certificatul de salariu, însă reieșind din faptul că pârâtul nu a avut venituri oficiale suficiente se încheie contractul de fidejusiune.

Reclamantul a indicat că, rata stabilită de 7% lunar este rata pentru prima lună, însă în cazul în care debitorul achită datoria pentru fiecare lună următoare rata dobânzii se micșorează, ceea ce se vede și din graficul de achitare stabilit în contractul de credit, deoarece cu fiecare plată făcută dobânda pentru luna următoare devine mai mică.

În contractul de credit nu sunt prevăzute plăți suplimentare precum comisioane ascunse, dobânzi majorate și altele, respectiv, a fost eliberat un credit absolut transparent fără careva comisioane și plăți ascunse.

Reclamantul a susținut că penalitatea prevăzută la pct. 2.19 creditorul are dreptul să o solicite, iar debitorul va avea obligația de a plăti, penalitate stabilită conform art.947-953 din Codul Civil și în urma negocierilor directe dintre părți în mărime de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății, aplicată la suma datorată pentru toată perioada de întârziere.

Penalitatea se calculează până la data achitării integrale a sumei datorate.

Conform punctului 2.4 a contractului de fidejusiune nr. 18589 din 16 septembrie 2019 fidejursorul se obligă față de creditor să execute integral obligația debitorului de achitare față de creditor a tuturor sumelor calculate în calitate de dobânzi sau penalități, conform contractului de credit, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data expirării termenelor de plată a sumei creditului, dobânzilor și altor plăți aferente, stabilite conform contractului de credit.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 28 septembrie 2021 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „MSA Credit” SRL

S-a încasat în mod solidar de la Evlanicov Evghenii, Evlanicova Tatiana și Parnov Alexandru în beneficiul OCN „MSA Credit” SRL suma de 27 034,51 lei cu titlu de datorie la soldul creditului, 2 198,08 lei cu titlu de dobândă, 5 516,62 lei cu titlu de penalitate pentru întârziere și cheltuielile de judecată, proporțional părții admise, în sumă de 1042,47 lei, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 800,00 lei, cheltuielile pentru citare în mărime de 330 lei, iar în total suma de 36 921,68 lei.

În rest, cererea depusă OCN „MSA Credit” SRL s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că O.C.N. “MSA CREDIT” S.R.L. a acordat un împrumut lui Evlanicov Evghenii, iar ultimul a primit împrumutul, respectiv contractele de credit și de fidejusiune încheiate între părți au produs efecte juridice.

Evlanicov Evghenii nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale și nu a restituit suma împrumutului acordat, eschivând-se cu rea credință de la plata datoriei.

Instanța de fond a considerat parțial neîntemeiat capătul de cerere privind încasarea dobânzii în mărime de 19 661,75 lei.

Potrivit contractului de credit pct. 1.5. se stipulează dobânda: 7% lunar, la punctele 2.7. și 2.7.1.

Mărimea dobânzii indicată în p.1.5. Suma dobânzii se calculează prin aplicarea ratei dobânzii la soldul creditului, începând cu ziua eliberării creditului și până la următoarea zi de plată sau de restituire deplină a acestuia.

Dobânda se calculează din data eliberării efective a creditului, iar în cazul în care creditul s-a eliberat mai târziu decât este prevăzut de graficul de rambursare, creditorul efectuează recalcularea dobânzii din ziua eliberării efective a creditului.

Instanța a reținut că reclamantul nu prezentate probe ce ar confirma faptul că fiecare clauză contractuală, inclusiv menționate supra, au fost citite și explicate părâtului și în urma discuțiilor a fost acceptată și semnată de către ultimul.

Inscripțiile efectuate pe filele contractelor precum că „am făcut cunoștință, sunt de acord cu toate condițiile” nu au fost apreciate de instanță ca o negociere în ceea ce privește clauzele sale esențiale, în mod individual cu consumatorul.

Potrivit condițiilor contractului de credit se calculează o dobândă contractuală, rata lunară a căreia constituie 7%, astfel că părâtul urma să achite pentru împrumutul acordat de 30 000 lei o dobândă calculată în mărime de 19 661,75 lei, ce constituie mai mult de jumătate din suma integrală a împrumutului, circumstanțe, ce denotă un dezechilibru semnificativ între interesul urmărit și

imperativul respectării drepturilor și obligațiilor părților.

Instanța a constatat că pentru data de 15 septembrie 2019, rata de referință CHIBOR a constituit 10,35 %, iar dublul ratei de referință este de 20,70 %, prin urmare, la data încheierii contractului 16 septembrie 2019, dobânda urma să constituie 20,70%, care oferă un just echilibru și înglobează elementele unei dobânzi rezonabile pentru contractul de credit.

Astfel, instanța a reținut că dobânda pentru împrumutul de 30 000 lei acordat pentru 24 luni constituie 12 420,00 lei după următorul calcul: $30\ 000,00\ \text{lei} \times 20,70\% : 100 : 12\ \text{luni} = 517,50\ \text{lei}$ (dobânda pe 1 lună) $\times 24\ \text{luni} = 12\ 420,00\ \text{lei}$.

Rata dobânzii contractuale prevăzută în punctul 1.5. al contractului de credit nr.18589 din 16 septembrie 2019 este una disproporțională și exagerată, aceasta fiind astfel redusă, prin marjă de apreciere, la un just echilibru, de 12 420 lei.

Cu referire la cerința privind încasarea penalității în mărime de 5516,62 lei pentru întârziere:

Conform punctului 2.19 din contractul de credit debitorul are obligația de a plăti o penalitate, în mărime de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății, aplicată suma datorată pentru toată perioada de întârziere.

Instanța de fond a conchis că reclamantul este îndreptățit de a solicita penalitatea care are menirea de a compensa prejudiciul suferit de creditor prin neexecutarea obligațiilor contractuale de către debitor.

Astfel, suma de 5 516,62 lei cu titlu de penalitate pentru întârziere, fiind una rezonabilă pentru suma datorată și zilele de întârziere.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 octombrie 2021, avocatul Perebicovscaia Maria, în interesele OCN „MSA Credit” SRL, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 28 septembrie 2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2022, s-a respins apelul declarat de avocatul Perebicovscaia Maria, în interesele OCN „MSA Credit” SRL și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 28 septembrie 2021.

La 20 iulie 2022, OCN „MSA Credit” SRL, reprezentată de avocatul Perebicovscaia Maria a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, în partea respingerii acțiunii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivare a invocat că cu decizia instanței de apel nu este de acord, o consideră neîntemeiată și adoptată cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Concluzia instanței de apel precum că negocierea condițiilor contractului între părți nu a avut loc, invocând art. 1069 Cod civil, este eronată.

Recurentul a susținut că în condițiile de piață financiară actuală nu este posibil de încheiat cu fiecare client un contract absolut individual, iar clauzele unui contract de credit din star se prezumă a nu fi negociate individual. Companiile financiare au produs financiar din care clientul la propria inițiativă alege produsul convenit reieșind din suma solicitată, durata și dobânda contractuală.

La fel și concluzia precum că nu este probat conținutul negocierilor între părți

înaintea semnării contractului, este eronată, toate condițiile contractului au fost prezentate spre aprobare debitorului și în urma negocierilor a fost stabilită rata dobânzii cu debitorul contractului de credit.

Aplicarea art. 1077 alin.(1), pct. 8), 10), 12) din Codul civil, este o normă care nu trebuie aplicată, deoarece creditorul nu a rezoluționat contractul de credit, fără preaviz și nu a modificat rata dobânzii pentru utilizare creditului.

Recurentul a invocat că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 1244 Cod civil.

Mărimea dobânzii, precum și alte plăți aplicate contractului de credit pentru consumatori la momentul semnării contractului a fost limitată de prevederile art.15 alin.(7) al Legii nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.

Astfel, recurentul și-a întemeiat cererea de recurs în baza prevederilor art. 432 alin.(2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 01 martie 2022.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit dovezii de la fila dosarului 124 instanța de apel a expediat participanților la proces decizia motivată la 26 mai 2022, respectiv, cererea de recurs a fost declarată la 20 iulie 2022, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 08 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, însă corespondența s-a returnat instanței, cu mențiunea nereclamat (f.d. 134-136).

Până la data examinării recursului, intimații referință nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se

încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de OCN „MSA Credit” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Perebicovscaia Maria, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de

procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de OCN „MSA Credit” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Perebicovscaia Maria.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Victor Burduh